

Nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037 (LI2025/01587) – Karlskoga kommuns svar på remissförslaget

Karlskoga kommun har valt att yttra sig över förslag till Nationell plan för transportinfrastrukturen (NTP) 2026-2037 (Dnr: LI2025/01587).

Karlskoga kommun saknar idag helt persontrafik på järnväg. Karlskoga stad är en av de största städerna i Sverige, kanske den största, som saknar järnvägsförbindelser för persontrafik. Endast ett oelektrifierat industrispår når Karlskoga från Värmlandsbanan. Kommunen har av det skälet under lång tid varit engagerad i det som benämns Nobelbanan, en felande länk i stambanenätet mellan Örebro och Kristinehamn, som om den kommer till skulle innebära en betydande förkortning av restiderna mellan Oslo och Stockholm men även för resor över huvud taget i Mellansverige.

Karlskoga har sedan länge ett starkt och i stora stycken högteknologiskt näringsliv, särskilt inom försvarsindustrin. Inpendlingen är betydande och helt avgörande för kompetens- och arbetskraftsförsörjning. Den exceptionella expansionen inom försvarsindustrin som just nu pågår ställer den frågan på sin spets. En järnvägsförbindelse enligt modellen Oslo-Stockholm skulle öppna upp direktaccess till en betydligt större arbetsmarknadsregion. Möjligheterna till att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen ökar på ett avgörande sätt, något som samtidigt stärker Sveriges nationella säkerhet och totalförsvaret.

Gränsöverskridande infrastruktur blir sällan högt prioriterad i nationell planering. Mellan Sverige och Norge är det övertydligt. Samtliga järnvägskopplingar mellan våra länder har idag stora brister, trots att Norge är extremt viktigt för vår handel och ekonomi. **Samtidigt har Oslo-Stockholm har en unik potential för att stärka Sveriges och Norges konkurrenskraft och försvarsförmåga.** I stråket finns stora befolkningscentra, flera universitet och många av Sveriges stora exportföretag samt en stor del av svensk försvarsindustri som expanderar kraftigt nu. **Ett utvecklat stråk mellan våra huvudstäder skulle stärka våra länder, våra huvudstadsregioner, gränsregioner och hela Mellansverige.**

Mulighetsstudien som levererades av Trafikverket och Jernbanedirektoratet i oktober 2022, rekommenderade att en ny gränsbana bör utredas vidare med hänvisning till stora resenärs och klimatnyttor. Till det har stråkets betydelse för försvar och försvarsindustri nu blivit uppenbar. **Karlskoga kommun menar att Trafikverk utredningsförslag från Mulighetsstudien borde funnits med i förslaget till NTP.** Att Stockholm-Oslo nämns som intressant för OPS (Offentlig-privat samverkan) räcker inte. En stor brist i förslaget till NTP är avsaknad av förståelse för att OPS kräver en annan syn på planering, där den fysiska planeringen ger underlag till den ekonomiska och inte som idag, den ekonomiska planeringen blockerar den fysiska.

Vi ser positivt på hur regeringen givit direktiv till Trafikverket och tillsatt utredningar om alternativ finansiering. **Karlskoga delar Oslo-Stockholm 2.55:s ståndpunkt att bolaget kanske mer än i något annat infrastrukturprojekt konkret har visat på stråkets kommersiella potential,** och har levererat omfattande utredningar som visar hur stråket skulle kunna genomföras, finansieras och betalas. Slutsatser som bekräftats av stora näringslivsaktörer. **Även Karlskoga kommun menar att Sverige och Norge bör ingå ett MoU (samarförståndsavtal) för att undersöka möjligheten att finansiera en ny gränsbana.** Men en öppning för alternativ finansiering kräver också en förändrad planprocess, och en lokaliseringsutredning över gränsen är nödvändig för att tydliggöra förutsättningarna.

Karlskoga kommun ifrågasätter även i vilken mån man tagit hänsyn till bristerna i stråkets nuvarande funktionalitet i prioriteringen av åtgärder. Det är inte bara eftersatt underhåll skapar problem. Små åtgärder som skulle göra stor nytta i stråket redan nu, saknas nästan helt i förslaget till NTP. **Inte ens de lönsamma åtgärderna i Hovsta (124 mkr) och Arboga (245 mkr) som adresserar problemen på Mälarbanan prioriteras.** Lika allvarligt är att **dubbelspåret mellan Karlstad och Kil helt saknas. Att över 100 tåg om dagen trängs på ett enkelspår bidrar till att Värmlandsbanan har störst förseningar i hela Sverige.** Dessa problem kommer enligt planen att öka. Trots politiska utfästelser föreslås inga åtgärder.

Karlskoga 2025-11-28

Tony Ring
Kommunstyrelsens ordförande

Karlskoga